

dosarul nr. 2ra-1124/18

Prima instanță, Jud. Comrat, sediul Ceadâr-Lunga: A. Peni
Instanța de apel, Curtea de Apel Comrat: G. Colev, Șt. Starciuc, L. Caraianu

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Dumitru Visternicean, Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova împotriva lui Chircioglo Feodor cu privire la compensarea
cheltuielilor suportate în legătură cu extrădarea,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
admis apelul declarat de către Chircioglo Feodor, casată hotărârea din 12 mai 2017 a
Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

La 12 aprilie 2016, procurorul în Procuratura or. Ceadâr-Lunga, în interesele
Ministerului Finanțelor, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior,
împotriva lui Chircioglo Feodor cu privire la încasarea cheltuielilor suportate în
legătură cu extrădarea.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin sentința din 20 octombrie
2014 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga, Chircioglo Feodor, a.n. 31 martie 1987, a fost
recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. c), art.
172 alin. (2) lit. c) și art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa
sub formă de închisoare pe un termen de 20 de ani cu executarea pedepsei în penitenciar
de tip semiînchis (dosarul penal nr. 2007390321).

Reclamantul a menționat că, potrivit materialelor dosarului penal, Chircioglo
Feodor, după săvârșirea infracțiunilor susmenționate, s-a ascuns de organele urmăririi
penale, în legătură cu ce fapt a fost anunțat în căutare. Ulterior, Chircioglo Feodor a
fost reținut pe teritoriul Federației Ruse, de unde a fost extrădat în Republica Moldova
la data de 25 octombrie 2013.

A precizat reclamantul că, conform informației nr. 34/5-207 din 23 martie 2016 a
Inspectoratului General de poliție al MAI, în legătură cu extrădarea lui Chircioglo
Feodor din Federația Rusă în Republica Moldova au fost suportate cheltuieli în mărime
de 64 389,28 lei.

A mai indicat că, cheltuielile date nu au fost încasate de la Chircioglo Feodor prin sentința din 20 octombrie 2014 a Judecătorei Ceadâr-Lunga, astfel prin prezenta cerere de chemare în judecată a solicitat încasarea de la Chircioglo Feodor în beneficiul statului cheltuielilor suportate în legătură cu extrădarea acestuia din Federația Rusă în Republica Moldova în mărime de 64 390,96 lei, din care 10 708,20 lei – pentru achitarea diurnei, 8 083 lei – cheltuieli de transport și 45 599,76 lei – cheltuieli de plasare.

Pe parcursul examinării cauzei, în legătură cu faptul că au intervenit modificări în textul art. art. 71 și 72 Cod de procedură civilă, în baza cărora procurorul a intentat prezenta acțiune, fiind reduse drepturile acestuia de participare la judecarea cauzelor civile, prima instanță în conformitate cu art. 72 Cod de procedură civilă a înlocuit procurorul cu autoritatea publică în interesul căruia a fost intentat procesul la cererea acesteia, în speță Ministerul Finanțelor.

Prin hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, acțiunea a fost admisă, încasându-se de la Chircioglo Feodor în contul statului cheltuielile pentru extrădare din Federația Rusă în Republica Moldova pe cauza penală nr. 2207390321, în sumă de 64 390, 96 lei și taxa de stat în sumă de 1931, 73 lei.

Prin decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat, apelul declarat de către Chircioglo Feodor a fost admis, casată hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 februarie 2018, Ministerul Finanțelor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat, cu menținerea hotărârii din 12 mai 2017 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În susținerea recursului, Ministerul Finanțelor a invocat că, instanța de apel eronat, prin interpretarea prevederilor art. 535 Cod de procedură penală și art. 11 alin. (2) din Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, a ajuns la concluzia că cheltuielile suportate pentru extrădare nu fac parte din categoria cheltuielilor de judecată. În susținerea celor invocate, recurentul a indicat că potrivit prevederilor art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar prevederile 229 alin. (2) din același cod stipulează că, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat a fost expediată în adresa recurentului la 14 decembrie 2017 (f.d. 129, Vol. II), aceasta fiind recepționată la 19 decembrie 2017, potrivit avizului de recepție a corespondenței (f.d. 131, Vol. II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Ministerul Finanțelor la 15 februarie 2018 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 11 mai 2018, în adresa intimatului Chircioglo Feodor a fost expediată copia recursului declarat de către Ministerul Finanțelor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea din 05 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către Ministerul Finanțelor a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că, în luna noiembrie 2007 în privința intimatului-pârât Chircioglo Feodor a fost pornită cauza penală nr. 2007390286 în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. c) și g), art. 172 alin. (2) lit. c) și e) și art. 187 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal.

Potrivit ordonanței din 30 noiembrie 2007 a procurorului în Procuratura Ceadâr-Lunga, Ianak D.A., intimatul-pârât Chircioglo Feodor a fost anunțat în căutare, în legătură cu faptul că după comiterea infracțiunilor, acesta a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut.

Potrivit informației Inspectoratului de poliție Ceadâr-Lunga, la 25 octombrie 2013 Chircioglo Feodor, a.n. 31 martie 1987, a fost extrădat în Republica Moldova (f.d. 140, Vol. I).

Prin sentința din 20 octombrie 2014 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga, intimatul-pârât Chircioglo Feodor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. c), art. 172 alin. (2) lit. c) și art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 20 de ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Din informația și înscrisurile prezentate de către Direcția Finanțe a Inspectoratului General al Poliției a MAI rezultă că în legătură cu extrădarea lui Chircioglo Feodor din Federația Rusă în Republica Moldova a fost cheltuită suma de 64 389,28 lei, și anume pentru 5 zile x 40 euro (200 euro x 17,8470 lei (potrivit cursului valutar în ziua respectivă) x 3 persoane = 10 708,20 lei; cazarea 4 zile (15 199,36 lei) x 3 persoane = 45 598,76 lei; cheltuieli de transport (2 332 lei) x 3 persoane + 1 087 lei (bilet pentru condamnat) = 8083 lei.

Astfel, pentru cazarea angajaților organelor de drept, Cotorobai A.M., Orlov A.A. și Rîmiș V.V. în hotelul „Electron” din or. Moscova, Federația Rusă, pentru 4 zile (21 octombrie – 25 octombrie 2013), s-a achitat 111 600 ruble rusești (f.d. 117 – 119, Vol. I), iar pentru bilete la transport s-a achitat 6996 lei pentru angajați și 1087 lei pentru învinuitul Chircioglo Feodor. Aceste cheltuieli sunt reglementate de prevederile pct. 15 și 19 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 05 ianuarie 2012, conform căreia salariatului delegat i se achită cheltuielile de transport până la locul de destinație și retur – spre locul permanent de muncă cu transportul aerian, feroviar, naval,

transportul auto public la tarifele clasei econom, cu excepția taximetrelor, incluzând plata pentru asigurarea de stat a pasagerului la transport și pentru serviciul prestat la vânzarea preliminară a biletelor de călătorie. Salariatului delegat i se compensează cheltuielile efective pentru locațiune.

La fel, potrivit anexei la Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 05 ianuarie 2012, persoanelor delegate pentru extradarea lui Chircioglo Feodor, le-a fost achitată diurna în suma totală de 600 euro, ce conform cursului oficial al BNM constituie 10 708, 20 lei.

De asemenea, s-a constatat că în cadrul examinării cauzei penale nu s-a solicitat compensarea acestor cheltuieli de la condamnatul-inculpat Chircioglo Feodor, prin urmare a fost înaintată această acțiune în ordine civilă în vederea încasării cheltuielilor suportate de către stat la extrădarea acestuia din Federația Rusă în Republica Moldova.

Având în vedere cele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia primei instanțe referitor la faptul că cheltuielile pentru extrădarea învinutului Chircioglo Feodor se raportează la categoria cheltuielilor judiciare imputabile persoanei extrădabile, astfel corect a dispus încasarea acestora din contul lui Chircioglo Feodor în bugetul de stat.

Conform art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Conform art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Potrivit art. 229 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Astfel, se reține că sub noțiunea generică de „cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală”, se are în vedere inclusiv și cheltuielile suportate pentru extrădarea învinutului, inculpatului.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală sunt provocate de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru aplicarea unui tratament sancționator în privința celui ce a comis-o, drept urmare, cheltuielile suportate urmează a fi compensate de la inculpatul condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic al încasării bazându-se pe constatarea vinovăției infracționale, or fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Mai mult ca atât, că în cazul speței, Chircioglo Feodor s-a eschivat de la urmărirea penală, părăsind teritoriul Republicii Moldova îndată după săvârșirea infracțiunii, drept rezultat punând statul în situația de a suporta cheltuieli pentru căutarea internațională, reținerea și extrădarea lui.

În contextul celor relevate, instanța de recurs constată în mod cert că probele prezente la materialele cauzei, au fost apreciate în mod arbitrar de către instanța de apel, iar normele de drept material au fost interpretate și aplicate eronat, Curtea de Apel Comrat în mod greșit concluzionând asupra netemeinicii acțiunii Ministerului Finanțelor împotriva lui Chircioglo Feodor privind încasarea cheltuielilor suportate la extrădarea ultimului din Federația Rusă în Republica Moldova.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga este legală și întemeiată, decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat fiind fundamentată pe o interpretare și aplicare eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ministerul Finanțelor, a casa integral decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat și a menține hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Comrat și se menține hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova împotriva lui Chircioglo Feodor cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu extrădarea.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu